

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések ár szabás szerinti vétetek fel.

II. évfolyam.

12. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Csütörtök, január 16.

A választói jog.

Minden független embernek örömet okoz az a mozgalom, ami ma országszerte folyik, mert kétségtelen, hogy ébred az ország. A rab-bilincseket tördelik az elnyomottak; a bezárt kapukat döngetik a kicsukottak; bebocsátást kérnek a jogtalanok. Nem! Nem kérnek, hanem követelnek.

Az általános választójog tábora napról-napra örvendete en gyarapodik. Még könnyen visszaemlékezhetünk azokra az időkre, amikor az általános, egyenlő és titkos választójogot a parlamentben csak egy kised csoport követelte. Ma 150 főnyi ellenzék sorakozik a választójog programjé mögött és ez a tábor munkapárti erősítésekkel napról-napra gyarapodik.

Egységesen, mint egy falanx áll a szövethetett ellenzék a választójogi program mögött.

Mindenfelől olyan hírek érkeznek, hogy recseg-ropog s munkapárt épülete és nincs messze az az idő, amikor összedől. A munkapártot legértékesebb, legönérzetesebb tagjai hagyták ott. A kilépések sora koránt sincs még befejezve. A közel jövőben még a kilépések sorozata várható.

Ma, amikor ébrednek a közvélemény, mind jobban világossá válik, hogy a kormány-nak csak virtuális többsége van. Többsége van a pártban, de nincs meg az országban. Mindenféle törvénytelenességgel, erőszakoskodással lehetett ezt a többséget egyszer össze-verbuválni, de „egyszer volt csak Budán kutyavásár”. Akármilyen szépen szóljon a toborzó, a verbunkosok dala, Tisza István többször nem fog többséget látni a háta mögött.

Míg a választójog mögött kezdetben csak a függetlenségi és 48-as párt és a munkásság sorakozott, ma már az ellenzéken kívül ott áll a kispolgárság, a középosztály is. Az adótörvényeknek köszönhetjük ezt. A kormány rémülten látja, hogy eddigi leghivebb voksa az ellenzékhez pároítottak. Az adómozgalom sokkal nagyobb hullámokat vert, mint azt eleinte remélni lehetett és nagyon közel fekszik az a föltevés, hogy a kormánynak nem is volt olyan kelleme len a választójogi javaslat kipattaná-a,

mint azt mutatta, sőt nem lehetetlen, hogy éppen a kormány pattantotta ki ravaszkodá ával idő előtt a tervezetet, hogy eltérje a figyelmet az adótörvények elleni mozgalomról.

Ez azonban nem sikerült és csak azt érte el a kormány, hogy ellene a támadás még vehemensebb és hogy az ostromlók között ott vannak a kormánynak eddig legmegbízhatóbb támaszai: a városi elemek, a városok polgársága.

Az ellenzék elől jár a harcban, derekasan kiveszi részét a küzdelmekből és egyedül az ellenzék kitaró küzdelmének eredménye, hogy az ország felébredt.

Ebből a munkából — meggyőződésünk szerint, — mindenkinek ki kell venni a maga megillető részét, de a legnagyobb feladat járul a vezetőkre, azokra, akiket a független polgárok közbizalma tett meg vezetőkké.

Az ő feladatuk most az irányítás, a helyes utnak megjelölése, amelyen nekünk haladnunk kell.

Az ellenzék nem megy és nem mehet a parlamentbe, itt tehát nem szólhatnak az országhoz az ellenzéki képviselők, gyűlést sem lehet könnyen összehívni és megtartani. Marad tehát az egyedüli fórumnak a sajtó, ahol a függetlenségi párt vezető férfiai kifejtetik álláspontjukat, biztatást, irányítást adhatnak és lelkes küzdelemre buzdíthatják a polgárokat.

Az „Uj Debreczen”, mely czéltudatos kitarással küzd az általános, egyenlő és titkos választói jog megvalósításáért, örömmel ajánlja fel hasábjait úgy a városi, mint a hajdumegyei függetlenségi párt vezető férfainak, hogy a sajtó hasábjain fejtsek ki álláspontjukat a kormány jogfosztó javaslatával szemben.

Hirdessen

az „UJ DEBRECZEN“-ben,
Debreczen város egyetlen valóban
független ellenzéki lapjában.

!! Olcsó hirdetések !!

A járványos halál.

Járványkórházak
Hajdumegye községeiben.

Vajon milyen rémségek leselkednek ránk még az eljövendő közeljövőben? Mäskor mindig örömet és megújuló életkedvet hozott a tavasz mindnyájunknak, vajjon azt hoz-e most is? Nem a háborura, a harctérre gondolunk most, ahol kétkézre fogva kaszáját, arat a halál. Hanem gondolunk arra, hogy a halál a harctérről belopódzhatik hozzánk, nyugodt, dolgozó munkánk után gyanútlanul járó polgárok közé és csontos ujjával el kezd gyomlálni köztünk. Nem a lármás, bodszó és trombitaszó mellett pusztító halálra gondolunk, hanem a sima, csuszós kezű, alattomos halálra, a kolera-halálra, a sarlach-halálra, a fekete-himlő és a pestis-halálra.

Európa veszedelme mindig Kis-Azsia és Kelet-Azsiának Európával szomszédos területe volt. Itt, a kulturátlan piszok és keleti mocsok hazájában örökös tanyát ütöttek a járványok, ezeken a földeken kolerában úgy halnak az emberek, mintha az is benne volna a természetes és megszokott halálok között. S azután, ha az európai határon a vigyázat nem elég éber, a sok rémség közül valamelyik egyszerre itt a nyakunkon, nagy szaladgálásba, hivatalos munkába, rettegésbe, félelembe, néhány ezer sőt százezer ember életébe kerül, amíg otthonukba visszatudjuk szorítani őket.

Most ez idén annál súlyosabb a helyzet, mert nem az történt, hogy a járványok látogattak el Európába, hanem az, hogy Európa maga invitálta meg a járványokat a földjére és pedig nemcsak egy járványt, hanem a kulturátlan Azsiában található járványok valamennyiét. Azok a csapatok, amelyeket a porta Kis-Azsiából szállított a csatajdsai vonal védelmére, gyűjteményben hozták magukkal fekete himlőt, hoztak magukkal sarlachot. Mäskor Európa ezeknek a betegségeknek a pusztá nevével is megijedt, ha egyetlen egy eset for-

Butorok

legelőnyösebben a Csapó- és Piac-utca sarkon levő Butorcsarnokban szerezhetők be.

Eljegyzési, lakodalmi

gyorsan és jutányos árban készülnek

Meghívók

Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Darabos-u. 7.

dult elő valamelyik európai városban, rögtön megindult a védekezés, most pedig karöltve egyszerre jött valamennyi félelmetes vendég és nemcsak egy-egy vizitkártyát adtak le nálunk, hanem a vizitkártyák egész pakliját; Csatald-zsánél egész csapatok hullottak el járványos betegségekben, elsősorban kolerában, ezer és ezer embert temettek és a járvány még most is tart, sőt átterjedt a görög és szerb csapatokra is. Mi lesz velünk tavasszal? Most még van egy védő falunk; a járványos halál nem szereti a hideget, erős fagyban elpusztul, vagy pedig ha az a fagy nem elég erős, lappang és tengődik addig, amíg az első meleg napsugár őt is életre csókolja és expanzivitást ad az élelésztonének. A tél védőfal köztünk és a járvány között; ha nagyon erős volna a tél, reményünk lenne arra is, hogy tavaszig teljesen kúpszul a járványnak még a csirája is. De éppen most nagyon enyhe a tél, ez a hideg nem öli a bacillust, a bacillusoknak ereje terjeszkedő kedve lesz, mihelyt az enyhébb idő megkezdődik.

És aztán? A kormánynak ez egyszer gondja van erre az időre, előre szervezi a védelmet az esetleg betörő vész ellen. A védelemnek a legfőbb eszköze a járványkórház, a modern higiénia csodákat művelt a következetesen keresztülvitt szeparáció elvével. Azt, aki nagyon beteg és azt, aki gyanus tünetek között szenved, azonnal bevinni egy zárt helyre ahol mindent megtesznek az egészsége helyreállítására, az élete megmentésére, azonban elzárják attól a lehetőségtől, hogy betegsége alatt másokat is megfertőzzön. Legnagyobb bajunk, hogy éppen ilyen járványkórházunk nagyon kevés van. Ami van, az is dűledező, inkább csak papirosra szereplő valami, mint komoly szükség esetén szolgálatot teendő intézmény.

A belügyminiszternek elsősorban ennek a hiánynak a pótlására volt gondja és kiadta a rendeletet, amelyikben arra kötelezte a községeket, hogy záros határidőn belül járványkórházakat építsenek. A rendelet most van végrehajtás alatt Hajdumegyében is. Sok az olyan község, amelyiknek nehéz a fejébe verni azt, hogy miért van szükség járványkórházra.

A renitens községeket a belügyminiszter erélylyel szorítja engedelmességre, azoknak a községeknél pedig, melyek fölirtak a belügy-

minisztériumban, hogy a mostani kedvezőtlen viszonyok között nem képesek a járványkórházat lélepiteni, azt felelte, hogy hajlandó a költségek felerészét fedezni, a járványkórházaknak azonban készen kell lenniük.

És most sietve, gyorsan, mint a háboru előtt a rögtönzött örházak, épülnek vármegyénk területén a járványkórházak, a mi egészségünk blokkházai. Ha jön a tavasz, már sűrű rajokban fogadják a félelmes járványokat. Reméljük, hogy nem is fogják őket a rajvonalakon átengedni.

Jog-és pénzügyi bizottság ülése.

Debreczen szab. kir. város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután tartotta ülését dr. Vargha Elemér tanácsnok elnöklésével.

Az elnök tanácsnok bejelentette, hogy a főispán Nagy Józsefet nevezte ki főszámvevővé; melegen üdvözölte őt és kérte, hogy kiváló szaktudását a bizottságban érvényesítse.

Nagy József megköszönte az üdvözlést és kijelentette, hogy hosszú tapasztalatait szívesen hozza ide, hogy szülővárosának hasznára lehessen.

A városi th. közgyűlés 1903-ban 5000 korona részjegyet jegyzett a Csizmadia Termelő Szövetkezetnél. A Szövetkezet tönkre ment és felszámolt, elveszett minden részjegy. Az előadó javasolja, hogy a veszteséget az alap évi jövedelméből 3 éven át térítsék meg.

Jánosi Zoltán felveti a kérdést, hogy mi jogon helyeztek el ilyen alapítványi tőkerészletet bizonytalan vállalkozásba az alapító level és az alapítványok intenciói ellenére. Meggondolatlan lépés volt ez, a régi gazdálkodás büne, viselje érte a közgyűlés a felelősséget.

Magoss György dr. főügyész kijelenti, hogy 1903-ban még nem volt alapító level s kifejezett alapítványi cél. A közgyűlést most már nem lehet felelőssé tenni. Tekintettel azonban arra, hogy ugyanis a tőkeszaporításra fordítják a ka-

matok felét, az enyhében kívül előállott veszteséget fedezték a kamatok feléből.

Jánosi újból helyteleníti a részjegyzést, a bizottság azonban az indítvány elfogadását javasolja a közgyűlésnek.

A Mezőgazdasági Gépgyár telekeldarabolási kérését és Leitner Dezső ama kérelmét, hogy bérletét Leitner Bélára ruházhassa át, illetékes határozat végett a tanácsnak adják vissza, az utóbbit azzal, hogy Leitner Dezső vállaljon kezességet Leitner Béláért.

A betegápolási potadó leszállítása érdekében a pénz- és a belügyminiszterhez felirat intézését javasolja a bizottság.

Visszaadott a tanácsnak Steiner Jakab állatorvosnak havi 100 korona fuvarátalány engedélyezése iránt benyújtott kérvénye.

Veisz Gyula a tanács ama határozata elleni felelőbészését, hogy Nyil-utca 37. számú telkére kiadta az építkezési engedélyt, azzal az indokolással, hogy az ott tervezett uicalétesítés nem sürgős. A bizottság a tanács határozatának jóváhagyását javasolja.

Fehértói István vérosi kertész kérelmére a bizottság 10 évet szolgálati idejébe beszámítani javasol.

A városi erdőőrök részére három tehéntartás engedélyezése javaslatot.

A városi rendőrség

Nagyobb államsegélyt!

Várcsunk nagy tudású és energiájú főkapitánya a rendőrség szervezéséről és fejlesztéséről egy nagyszabású tervezetet készített és terjesztett be a tanácsnak, melylyel a tegnapi ülésen foglalkozott a jog- és pénzügyi bizottság. Rostás István főkapitány ebben az előterjesztésében rámutat arra, hogy 1896. óta a lakossá gszáma 50 százalékkal szaporodott, a

Rövid regény.

Az „Új Debreczen” társaja.

Fagy, hidegség... Miért is botorkálok ezen az elhagyott rakparton? A nagykaru utcai lámpák világosságát érszatanak, de a szél behatol az üveg alá és táncra kényszeríti a gázlámpákat. Műgöttük mély, komoly árnyékba merül a pompás palazzo tömege, óriási ablaküvegeiben tükröződik a hófergeteg és a nagy sötétség. Bug és sívít a szél a Néva jégsivatagjai fölött.

Ding-dang! Ding-dang! Fölzúgnak, forgó szélén át hozzámhatolnak a vártemplom harangjátékának hangjai. És a melankólikus harang minden kongását kíséri falábam egy-egy dobbanása a jéggel borított gránitlemezeken és kíséri beteg szívem izgatott lüktetése is.

Be kell mutatkoznom az olvasónak. Fiatal ember vagyok, aki mankón jár. Talán azt fogjátok állítani, hogy Dickenset utánzom: ime Silas Wegg, a fiatal író a falábal! Nem, nem utánzom; tényleg nyomorék ember vagyok, csak rövid idő előtt lettem azzá...

Ding-dang... Ding-dang... Csendül a harang melankólikus hangja: «Unstien, irgaimazz!»... Aztán fölhangzik az éjjeli tizenkét kongás... Menjek haza? Nem tudom; valóban mindegy.

Tavasszal szintén szerettem egész éjjeleken át a rakparton ülni s alá járni. Ah, minő éjjelek voltak ezek! Hasonlíthatatlan éjjelek. Nem

a délvidék illatos éjszakája, sajátságos, sötét egével és a nagy csillagokkal, melyek mindenfelé követnek tekintetűkkel. Itt világos és tiszta minden. A színes ég hideg és szép; a levegő friss és éles; a Néva ringatózik, büszkén és tündöklölve és szelid csobogással mossák apró hullámai a part lépcsőit. És e parton álltam én... És karomra támaszkodott egy leány... És e leány...

Oh, miért is kezdtem beszélni sebeimről? De már egyszer ilyen a szegény buta ember sziv. Ha meg van sebezve, gyűngeségében és tehetetlenségében szüksége van az emberek részvételére és könnyebbülést keres, ám nem talál. Ez azonban teljesen érthető.

Az én szívemnek még nem volt szüksége gyógyulásra, amidőn ez év tavaszán megismerkedtem Masával, ki bizonyára a világ minden Masáinak leg-legjobbika. Itt ismerkedtem meg vele ugyanazon a rakparton, mely azonban akkor nem volt olyan hideg, mint most. Egész egyszerűen történt, erre jöttem — ő, de még akkor nem bicegve, — éptestű, két ép lábón járó ember voltam én abban az időben! Ő is erre jött! (Korántsem vagyok leányvadász.) Nem tudom, mi volt, valami ösztökélt és beszélni kezdtem. Először is arról, hogy korántsem tartozom azon arcátlanok közé stb. ... aztán arról, milyen tiszták a szándékaim stb., stb. Becsületes arcom megnyugtatta a leányt. Elkísértem Macát a Kalóz-utcaig, a lakásáig. Öreg nagyanyjától jött kit esténként meglátogatott,

hogy regényeket olvasson fel neki. A szegény nagyanya vak volt.

Aztán meghalt a nagyanya. Ebben az esztendőben meghalt anyyi és anyyi ember, ki nem volt öreg nagyanya! Én is közel voltam a halálhoz, elhihetitek. De mégis kitartottam. Mennyi nyomorúságot tarthat ki az ember? Nem tudom és senki sem tudja.

Sajátságos leány volt Masa. Amikor megindult a háboru: néhány napon át komoran és hallgatagon járt-kelt; sehogysem voltam képes őt felvidítani.

— Hallgasson ide, szólt végre, olyan férfi magam, akiben van becsület?

— Ugy hiszem, hogy annak mondhatom magam, — válaszoltam én.

— Az ilyen férfiak tettek által szokják megerősíteni szavaikat. Magam is akarta a háborut: most harcolni kell!

Összehozta a szemöldökeit és erősen megszorította a kezemet az ő piciny kezével.

Én csak a szemébe néztem és azt mondtam, hogy:

— Igen.

— Ha visszatér, a felesége leszek!

Ez volt a bucsuszava a pályaudvaron:

— Térjen vissza!

A leányok felfeszították, majdnem sirtam. De erős maradtam és képes voltam arra, hogy válaszoljak Masának:

— Gondoljon egyre, Masa: becsületes emberek...

rendőrség létszámát azonban nem szaporították. 1908-ban 28.272, 1912-ben 46.960 ügye volt a rendőrségnek. A tisztviselőknek nincs kívánsága, oda csupán két tisztviselő és egy kezelő tiszt kell. Hanem nagyobb követelmények vannak a nyomozás körül. Így a most egyenruhás biztosokat kell átminősíteni detektívekké. Leginkább szükséges azonban a legénységi létszám emelése. Ma a Vasutól a Nagyerdőig, a Kossuth-utcán, Hatvan, Szent Anna, Mester, Miklós és Széchenyi-utcán van összesen 22 rendőrőrszem, most még ennyi sem mert 25 rendőr katoná. Így óriási területen nincs biztonsági őrzés. Ma rendőr hat órán át van külső szolgálatban s minden 4—14 napban egyszer szabadnapos is és akkor is a díjazás szolgálatokat kell ellátnia. Valóságos emberkínzás, ami a rendőrökkel folyik. Így van azután, hogy a mai viszonyok közt csupán 14 ember van bármely tőrénél. A gyalogrendőrök számát 90, a lovasrendőrökét 18 emberrel kellene emelni. Ez esetben a kerületi őrszobák rendszere mellett még 50 őrszemet tudna kiállítani és 150 ember fölötti rendelkezhetnék. Ezt a tervezetet a belügyminiszteriumban is ismerik s kérdezték, vállalja-e ennyi emberrel a garanciát a közbiztonságért, mire ő kijelentette, hogy ilyen személyzettel igen. A helyzet így javulni fog s 25 évig nem lesz szükség változtatásokra. Az összes költség 223.360 korona 60 fillérre rug. Ebben nemcsak az új emberek fizetése, de a régiek fizetésének javítása is benne van. Mert a rendőrök a szellemileg, testileg öldöklő nehéz munkát a legutolsó évszámuknál is nagyobb díjazás mellett teljesítik. A fizetést évi 100, a lakbért 40 koronával tervezte magasabbnak. A mostani állapot tarthatatlan s ha az állan-ositás bekövetkezik, annál többet kell áldoznia a városnak. Az államsegélyből 65—70 ezer korona ugys e célra jár Debreczennek. A belügyminiszteriumban kijelentették, hogy az újjászervezés esetén fokozott mértékben kap a város államsegélyt. Egy küldöttség világosítsa fel a belügyminisztert a helyzetről. Kéri a javaslat elfogadását.

A bizottság elhatározta, hogy közgyűlés elé terjesztik az ügyet és azt javasolják, hogy a törvényhatóság írjon fel a miniszterhez, hogy jelentse ki, hajlandó-e nagyobb államsegélyt a városnak biztosítani.

Az építőbizottság ülése.

A Piacz-utca 26—28. számú városi bérház készen áll; gyöngyörű, impoznás épület a mely disze a városnak. Kisebb szabású háznál is van szükség egyes pótlásokra, utólagos javításokra, természetesen tehát, hogy egy ilyen monumentális palotán többféle munkálatokat kell még fogantatosítani. E tárgyban tartott ülést a bérházépítő bizottság Vargha Elemér dr. tanácsnok elnöke alatt.

Az ülésen jelen voltak: Borsos József főmérnök, Vass Károly dr. jegyző, Pavlovits Károly műépítész, az építési terv készítője, Bruckner Ödön építési ellenőr, továbbá Látinovits Mihály műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője és Horváth János.

A bizottság elsősorban elhatározta, hogy a lifték építésében változtatásokat eszközöl. Eredetileg úgy tervezték, hogy a lifték a pincéből a harmadik emeletig szolgálnak; mint-hogy azonban már mannard-részeket is építettek, úgy oda is liftékről kell gondoskodni. A bizottság úgy határozott, hogy a liftéket nem a pincéből, hanem a földszintről indítja s így a mannard-részeket is kevesebb költséggel, olcsóbban láthatják el.

A portálék építését a Solhux prizma vállalat vállalta el, de közben kijelentette, hogy a címtáblák alatt levő üvegrészt nem csinálja meg, mert arra nem szerződött. A bizottság kimondta, hogy igenis ragaszkodik a portálék emelésének kiépítéséhez, mert szerinte tartozik ezzel a vállalat. Minthogy pedig erre sürgős szükség van, ezt a város mással készítteti el, a vállalkozó cég terhére.

A címtáblákra nézve kimondta már a tanács, hogy szepitészeti szempontból azokat a város maga fogja egyforma alakban elkészíteni. A beérkezett ajánlatok között legelőnyösebb a Zeligler Edéé; a címtáblák színes, sötétzöld, vagy kék alapon, később megállapítandó minta

szerint, aranybetűkkel, a bérlők költségére, méterenként 20 koronával készíttetnek.

A folyosók alsó részén 20 centiméter magasságban, márvány mozaik falszegélylyel lesznek ellátva tisztaság szempontjából. Ez a felszegély 15 koronára kerül méterenként.

Nyír Ernő dr. ügyvéd, a II. emelet I. számú lakás bérlője, hogy a lakást szebbé és kényelmesebbé tegye, előterjesztést tett. A bizottság a kérelem teljesítését javasolja, úgy azonban, hogy a bérlő a felmerülő költségeket fedezni, illetve megtéríteni köteles.

Az I. emeleti üzlethelyiségek költségára partekkel való ellátását Kubinyi Lajos és Társa cégre bízták 9 korona 50 fillér költség mellett négyzetméterenként.

Ezen kívül még több apróbb, kisebb jelentőségű ügyet tárgyalt a bizottság.

IRODALOM.

(Jean Finots «Az asszony magasztalása» című most megjelent könyvéből.)

Nehéz volna a mai modern asszony fejlődését és átváltozását felsorolni. Mindemezzel képes a férfi szenvedélyét felébreszteni és megmarad annak öröme és fájdalma. A jövő asszonyában bizonyára hiányozni fog néhány olyan tulajdonság, amely elődeit jellemezte, de viszont oly ismeretlen előnyökkel fog bírni, mint pl. öszinteség és igazmondás, mely máris átalakulásának előirányozta és mindig jobb szíven tűnik elénk. Ha ezen új tulajdonságait ápolni fogja, nem lesz többé oly nagy az úr közte és a jelen férfiak között.

A nő sonasem változatlan és tulajdonságai nem állandóan. Folyton és mindig változik. Más tulajdonságai eltűnnek, melyek már nem térnek vissza. Örömmel látjuk az új előnyeit, melyet szeretettel üdvözlünk.

A férfi intelligenciája, jelleme és akaratereje erősebb s a nő is csak akkor tartatja magát a kellő magaslapon, ha önmagát meg nem tagadja.

A nő valamennyi jogot megoszthatja a férfival, anélkül, hogy annak kötelességét csorbítaná.

Az anye egyidejűleg a családi élet védője. Nőies bájának fokozásával, testi szépségének ápolásával legszentebb kötelességét teljesíti. Az életet ridegebb és szerényebb pompában és sugárzó napfényben ismeri. Minden nőnek, akár szegény, akár gazdag, egyenlő jogokat kellene a férfivel élvezni, akár szociális, akár a politikai életben.

Modern és a legjobb

VILLAMOS

berendezések

rendelje meg

Földvári-nál

üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.

Tanuló felvételek.

— Tettel erősítik meg szavaikat? — fejezte be ő frázisait.

Utojára szoritám őt szívemhez és fölrohantam a kocsiba.

Ha a zember épkézláb hagyja el a várost és visszatér csakán, mint nyomorék ember; ez irtóztató dolog, elhíhetitek.

Elvittek a kórnázba. Ez júliusban volt. Ott arra kértem őket, a bejelentőhivatalban tudakozódjanak a Marja Ivanovna G. címe után és a jószívű betegápoló teljesítette kérésemet. Ő még mindig ott lakott a Kalóz-utcában.

Levelet írtam, másodikat, harmadikat és — nem kaptam választ.

Végre elkészült a falábam és most magam győződhettem meg arról, mi volt az oka az én Masám nallgatásának. Kocsin mentem a Kalóz-utcaig, azután fölvészorogtam a lépcsőre, mely nem akart véget érni. Végre az ajtó elé értem. Csöngetek, a szívem örülésig dobog és majdnem elájulok... Az ajtó mögött léptek hallatszanak; ajtót nyit Avdotja, az öreg szobaleány és én berohanok, (ha ugyan rohanásról nálam még szó lehet) a fogadószobába.

— Masa!
Ő nincs egyedül: mellette ül távoli rokona, nagyon kedves fiatalember, aki az én időmben épen bevégezte volt egyetemi tanulmányait és igen jó állásra számított. Mindketten nagy gyöngédséggel fogadtak, (ezt valószí-

nűleg falábamnak köszönhetem), de mindketten nagyon izgatottak és iszonyuan szórakozottak voltak. Egy negyedóra múltán megértettem mindent.

Nem akartam zavarni őket. Elmentem. Bizonyára nem fogtok hinni nekem. Mert ki engedje át így szónélkül az imédottját egy könnyelmű fiúnak, egy semmiházinak, így fogtok ti filozofálni. Jól van, ne higgyetek nekem! Mit törődöm én veletek?

*

Tegnapelőtt volt az esküvő; vőfély voltam. Büszkén teljesíttem kötelességemet az ünnepélyen, melyen az asszony, ki nekem legdrágább volt, egy másik embernek karjaiba reppült. Masa néha félénken nézett rám. Az ura is oly nyugtalan előzékenységet tanúsított irónyban. A lakodalmon vígan voltunk, pezsgőztünk. A német rokonok azt kiabálták, hogy «Hurrah!» és orosz hős-nek neveztek engem.

Nekem mindegy: hisztek-e nekem vagy se, kedves olvasóim. De ha így decemberi éjszakán járnátok velem a Néva partját, ha hallátok a vihart és a harangjéteket falábam kopogását, sajtó szívem hangos dobogását — akkor hinnétek nekem...

— Ding-dang! Ding-dang! A harangjétek elűti a reggeli négy órát. Ideje hazamenni a magányos, hideg fekhelyre vetni magam és elaludni...

G. M

— A Magyar Értelmező szótárban ma és következő napokban Budapest legjobb helyze nekara muzsikus Fehérváry Margit vezetése alatt Pusztai Otília cimbalom szólója közreműködésé vel. B. pártfogást kér Hauserl Károly karmes ter, Erős Jakab kérés.

Színház.

1913. január 15-én, szerdán, C) bérletben:

PRÓBAHÁZASSÁG.

Vigszínmű a fővárosi életből, dalokkal 3 felv.

Heti műsor:

Csütörtökön: Éva, operett. A) bérlet.

Pénteken: Farkas, játék. B) bérlet.

Szombaton: Faun, vigjáték. Ujdonság. C) bérlet.

Vasárnap délután. Vén bakkancsos és fia, a huszár, népszínmű. Mérsékelt helyárrakkal. — Este: Szökött katona, népszínmű. Kis bérlet. Hétfőn: Faun, vigjáték. A) bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

A Faun. A budapesti Nemzeti színház evidei kasszadarabja kerül szombaton bemutatásra. A címszerepet Bérczi Ernő nagy ambícióval tanulja, amelyben alkalma lesz fényes tehetségének tanujelét aoni. A főszerepeket Pető Pál, H. Serfőzi Etel, Vajda Ilonka Utí Gizella, Vámos Gizella, Kemény Lajos, Szathmáry Ferencz, Szászhalmy, Farkas Pál játsszák. A darabot Császár Ernő rendezi.

Szökött katona. Szigligeti Ede elévülhetetkerült színre, elsőrangú kiosztásban kerül színre, A kitűnő népszínmű, mely itt évek óta nem len népszínműve lesz vasárnap este felújítva a legkisebb szerepet is elsőrangú színészek játsszák. A siralomnámban «Kalpom szememre vágom» című dalt Falussy és Kemény fogják énekelni. A főszerepeket Borbély Lili, Szilágyi E., Kemény Lajos, Kassay Károly, Szabó Gy., Lajtay Károly, Bérczi Ernő Utí Gizella, Szathmáry Ferencz, Farkas Pál Kormos Ferencz játsszák.

„APOLLO”

mozgó színház.

Piacz- és Miklós-utcza sarok.

Igazgató: Deési Alfréd.

Folytonos bemenet!

Telefon 762

Ma este először:

Szenzációs!

Két slágerkép!

Miss Saharet a világhírű ausztráliai tánczosnó felléptével:

ÁLARCZ ALATT.

Társadalmi színmű 3 felvonásban.

AZ ALTATÓ DAL.

Dráma 3 felv.

Főszereplő: W. Psyländer a kedvelt mozi-színész.

Két órás remek műsor!

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utcza 7. sz.

HIREK.

Milyen szép

a kalendáriumok csinálótól, hogy minden évben pontosan figyelmeztetik az embert, hogy ime, itt a farsang. Legalább hivatalosan legyen jókedve az embernek, na másképen már nem lehet.

Ezt a szóke asszony mondta és még jobban belefúrta magát a török puflik színpompás tömkelegébe.

— Igaza van. Az ember máskülönben észre sem venné, hogy konkurrenciát csinál a farsangnak a háporu, meg a politika.

A szóke asszony fázósan megrezzent s csendesen mondta:

— Lukács miniszter konkurrál legjobban a báltrendezősegekkel. Azt jól tudja, hogy a kormány nagyon éhes, sok az egyenes, görbe, fered, pót- és tudja isten, még micsoda adó. De ez mind kevés. A kormány legközelebb «női örséget» fog szervezni, akik kérelmetlenül szigorral uszály- és nösszadót fognak a bálozó közönségre kivetni.

— Igen ám, de ettől az adótól csupán a hölgyek szenvednek.

A szép asszony halkan felkacagott.

— Tévedni méltóztatik, kedves barátom. Ne felejtse el, hogy női uszály-adónál nők férfiak is usznak.

Egy kicsit elhallgatott, majd kedvesen így folytatta:

— Ha már konkurrenciáról van szó, biztosíthatom önt, hogy egy dolog sem fenyegeti olyan súlyosan a farsangot, mint általában nagy nyomor, amelylyel szemben nagyon üdvös volna akciót indítani a farsangi társadalom rétegeiben, hogy a báli toaettek belépti díjak, virágcsokrok, kocsis és egyéb farsangi vidám költségek horribilis összegét adják oda az inséget szenvedőknek. A jókedvű adakozókat szereti az Uristen!

Igazat adtam a szóke asszonynak.

— **A köztemető-bizottság ülése.** A köztemető bizottság folyó hó 6-án, csütörtökön délután fél négy órakor az új köztemető létesítése tárgyában a városháza kistermében értekezletet tart.

— **A magyar szőlősgazdák értekezlete.** A hajdumegyei gazdasági egyesület felszólítja tagjait, hogy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete e hó 26-án és 27-én Budapest ten országos értekezletet rendez a szőlőmoly elleni védekezés tüzetes megvitatása céljából. Erre az érdekeltek minél számosabban jelenjenek meg és ezen szándékukat e hó 22-ig vagy a gazdasági egyesületnél, vagy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületénél (Budapest, IX. kerület, Ullői-ut 25. II. emelet, 11. sz.) alá jelentsék be. Ha a bejelentés irásban történik, úgy ahhoz 10 filléres levélbélyeg melléklendő a részvételi jegy megküldése céljából.

— **A rossz járdák.** Általános a panasz a rossz járdák ellen; különösen egyik-másik élénk forgalmu utcákban valósággal botrányosak az állapotok. A Batthyány-utca járdáját a sajtó folytonos támadásai következtében úgy, ahogy végre megjavították, de így is kellemetlen ott járás-kelés. Van azonban itt a belvárosban még egy másik utca is, a Hüvelyes-utca. No, igazán botrányos ott az állapot! A lejtős járdák tégláit megemésztette az idő, olyan lyukak és gödrök vannak a járdán, hogy esős időben félmed kell, hogy belefutassz, most, a sikos té időben pedig valóságos istenkísértés ott járni. Csodák-csodája, hogy naponta egy pár lábtörés nem fordul elő.

— **Tenyészapa-állat vizsgálat.** Weszprémy Barna központi szolgabíró ma napon Balnázújvárosra utazott a tenyészapa-állatok megvizsgálására.

— **Sakkverseny Debreczenben.** Folyó hó 16-án a Royal-szállóban sakkverseny fog tartani, mely iránt a sakkzókók körében nagy az az érdeklődés.

— **A kedvezményes évi bérletjegyek meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter az 1912. évre kiállított államvasuti kedvezményes évi bérlet- és szabadjegyek érvényességét e hó 31-ikéig bezárólag meghosszabbította. Ez a meghosszabbítás nem vonatkozik az időleges szabadjegyekre és a kedvezményes igazolványok egyéb nemreire, jelesen a feláru menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványok csak az esetben jogosítanak kedvezményes utazásra, ha azok az 1913. évre megfelelően érvényesítve vannak.

— **Sirius időjósolása.** Az 1913. esztendőben az időjárás Sirius időjós szerint a következő: Január 12-től az idő csapadékosabbra változik és több helyen eső és hó fog esni. E hónapunk átlag hideg jellegű lesz. Februárban csapadékos hideg idők jönnek, több helyen eső fog esni, de néhány szép penyhe napra van kilátásban. Gyengébb hideg idők ígérkeznek. Március nő első felében gyönyörű szép, enyhe, sőt meleg napok ígérkeznek és több helyen eső fog átvonulni. Március második felében igen kritikus napok ígérkeznek, különösen 20., 21., 22., esetleg még 23-ik is, itt elsőrendű kritikus napunk lesz. Eső, havazás és óriási vihar fog átvonulni sok helyen s utána hideg idő jön. Ejjeli fagytól kell tartanunk. Eöben az évben március hónapunk a legszeszélyesebbnek mondható.

— **A motor-benzin ára.** A földművelésügyi miniszter értesítette a vármegye alispánját, hogy a benzintomotorral dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes motorbenzin piaci-és mérsékelt eladási árat 1913. évi december hó 31 napjáig métermázsánként 26 koronában állapította meg. Kijelenti egyuttal, hogy fent tartja azt a jogát, hogy ha ez idő alatt a motorbenzin piaci ára lényegesen változik, azt megfelelően módosítja.

— **Görgy tábornok állapota.** A nagybeteg Görgy Artur tábornok állapotában egy hét óta ugyszólván a legkisebb változás sem állott be. Habár a hosszú betegség és szenvedései meg is gyöngítették az agy fővezért, még mindig szívósan ellenáll. Orvosai véleménye szerint szív működése olyan erős, s súlyos baját olyan lelki erővel viseli, hogy nem nevezhetik állapotát aggasztónak. Tegnap éjszaka kissé nyugtalan volt, reggel azonban már ismét jó-étvágygyal fogyasztotta el reggelijét.

— **Debreczeni suhancz Kassán.** Kassáról jelentik: Tegnap este Goldmann Ignác fűszerüzletében egyedül volt a tulajdonos egy tizenegyelvörös leányrokona, amikor kilenc óra tájban berontott az üzletbe egy hatalmas termetű fiatal fiu javítóintézeti egyenruhában. Felkepta az éruasztalon levő nagy kenyérvágó kést, a leánynak rontott e szavakkal:

— Pénzt vagy életet!

A leány rémülten menekült az üzlettel szemköztes lakásba, ahonnan Goldmann elősietett, akinek láttára a pénzfőnökben kotorászó idegen futásnak eredt. Sikerült elmenekülnie. A rendőrség tudakozódására a javítóintézet közölte, hogy Moskovszki Lajos debreczeni születésű 19 éves javítóintézeti növendék este megszökött. A rendőrség a nap folyamán a környéken el is fogta. Beismerte tettét. Kiderült, hogy három évvel ezelőt kilenc rendbeli lopásért került a javítóintézetbe, de onnan szabadulni akart mindenáron és már harmadszor kísérelte meg a szökést. Atadták a rendőrségnek.

— **Az új mozi.** A Miklós-utcában csak nemrég nyílt meg az új mozi, a Deésy Alfréd igazgatása alatt levő Apolló. És a közönség lelkesen támogatja ezt a mozgó színházat látogatásával, amelyet méltán meg is érdemel, mert műsora a legváltozatosabb, érdekesebb és tisztább képekben gyönyörködünk a legélvezetesebb mulatságban van részünk. Ki kell még mindezek mellett emelnünk Deésy igazgató végtelen szimpatikus, kedves egyéniségét; látszik rajta, hogy talpig derék üzletember, akinek vezetése mellett különösen virágozni fog az Apolló-mozgó.

— **A Nemzeti kávéházban** minden este egy elsőrendű Néi-zenei Nemény Jenő karmester vezetésével meglehetősen hangversenyeznek.

— **Munkások nyomora.** Máramaroszigetről jelentik: A kövesligeti igózfűrésztelepen, amelyet az Egyesült Máramaroszigeti Faipari Részvénytársaság vásárolt meg, mint a minap kiderült, már hónapok óta nem fizetik a munkásokat, akik így családjaikkal együtt a legnagyobb nyomorúságba jutottak. Az alkalmazottak járandóságainak behajtása végett Riskó Béla huszti szolgabíró már kiszállt a kövesligetre és közigazgatási úton kísérelte meg a munkások követeléseit behajtani. Eljárása azonban eredménytelen volt, mert a telepen semmiféle értékesíthető és lefoglalható tárgyat nem talált. Ma a munkásoknak egy kiéhezett és lerongyolódott küldöttsége gyalogszerrel bejött a harminc kilométerre fekvő községből Máramaroszigetre és Szabó Sándor alispán előtt sirva panaszkodtak el kétségbeesett nyomorukat. Az alispán megígérte támogatását. Valószínűleg közköltésen igyekeznek majd a gyárvezetőség által teljesen elhagyott munkásokat támogatni.

A mozi diadalutja.

Szenzáció a debreczeni „Apollo” moziban.

A huszadik század legnépszerűbb találmánya a mozi diadalutjában eljutott a templomokba is. Nemcsak Amerikában, hanem Európában is mindinkább divatba jött, hogy a lelkészek annak rendje és módja szerint mozielőadásokat rendeztek az istenházban és pedig azzal a céllal, hogy a templombajárástól elszokott népet visszacsábítsák az Ur színe elé. Az újítás bevált és a papok, a sikereken felbuzdulva, mindjobban kiterjesztették a kegyes mozielőadásokat és a kezdetben kizárólag bibliai tárgyú filmek egyhangúságát egyéb természeti mutatóványokkal élénkítették.

Európában különösen Olaszországban jutott nagy népszerűsége a vallásos mozi, úgy hogy az egyes lelkészek között heves konkurrencia indult meg; nagyban versengtek, kinek a templomában láthatók érdekesebb filmek. A dolgnak ez az elfajulása indította a pápát arra a szigorú intézkedésre, amelynek hírére most Rómából hozza a táviró: ő szentsége eltöltött ezeket a templomi mozielőadásokat és a Vatikán rendeletet intézett az egyház valamennyi plébánosához, hogy tüntessék el a vetítő vásznakat, amelyek megszenteltlenítik a templomot. Ezért a váratlan csapásért a mozirajongó közönséget egy Newyorkból érkezett hír van hívatva kárpótolni. Ez a hír azt mondja, hogy Edison ismét érdekes találmánnyal lepte meg a világot. Négy évig dolgozott egy új gépen a „Kinetophon”-on és fáradságát siker koronázta. Akik jelen voltak a Kinetophon bemuta-

tóján, elvannak ragadtatva a gép tökéletességétől. A Kinetophon segítségével a moziban ezentúl operettek és operákat lehet majd élvezni.

Az új találmánynak az a lényege, hogy a vászon mögött, amelyre a képet vetítik, egy készülék van felállítva, melyet összekapcsolnak a vetítógéppel. Ez a készülék tökéletesen visszaadja a beszédet és az éneket. Ezentúl tehát nemcsak néma képeket fogunk látni a moziban, hanem a szereplő személyek hangját is hallhatjuk.

A technikának ezt a csodálatos vívmányát rövidesen nemcsak Budapesten, hanem Debreczenben is megbámulhatjuk az Apolló-moziban. Deésy Alfréd, az Apolló agilis igazgatója ugyanis elhatározta, hogy az Apolló-mozi részére rövidesen be fog szerezni egy „kinetophont” és így a debreczeni mozi látogató publikumnak alkalma lesz megismerkedni a modern technika egyik legcsodálatosabb vívmányával.

A házasság reformja.

Tessék nyilatkozni!

Meg van elégedve ön, tisztelt felebarátom, a házasság intézményével? Hiszi és vallja, hogy a házasság a mai formájában teljes és tökéletes? Avagy az ön véleménye is, hogy szükséges rossz csupán és Pál apostollal tartson ön is, aki azt mondja, hogy: jobb házasságban élni, semmint égni? Mert akkor, ugye, bizony már inkább a házasságot választja az ember. Hiszen égni és égettetni valóban fölöttebb kellemetlen dolog.

Ne szégyelje kimondani meggyőződését, tisztelt uram. Nyilatkozzék. Küldje be nyilatkozatát irsában a Házassági Reformegyesületnek, amely most van alakulófélében, s amelynek szervezőbizottságában ön, ha egy párnyit kis szerencséjével, esetleg még nyelvet kaphat. Gondolja el uram, micsoda magaslatos feladat vár önre ott, mint bizottsági tag! Egyike lehet azoknak, akik a házasság reformálására irányuló mozgalomnak főmozgatói. Nem kell hozzá más, csak jelentkezzék tagoknak, fizesse le a tagdíjat s aztán feküdjék neki: reorganizálni a házasságot.

A felhívás, — amely kezeink közé jutott — «nemre, fajra, vallásra és foglalkozásra való tekintet nélkül» niv bennünket a «kibontott zászló» ténylegására. Egyben pedig programot is ad a felhívás. Mindenekelőtt elmondja, hogy a házasság mai formája nem jó, azon tehát változtatni kell. Hogyan? Azt is elmondja. Ime: meg kell könnyíteni a válásokat. Aztán: szaporítani kell a válókokat olyképpen, hogy minden elképzelhető cselekmény, mely a «házassági harmóniát» zavarja, válókok legyen. Továbbá: gyorsítani kell a válójárást. Szabályozni kell a vadházasságokat oly módon, hogy ezeknek is meg kell adni a polgárjogot.

Hogy pedig ennek semmi kétsége ne legyen a reform komolyságát illetően, megmondjuk, hogy a mozgalom élén elszánt ügyvédek, jogtudósok állanak.

Ön persze csodálkozni fog azon, hogyan lehetnek komoly felnőttek, sőt jogi, társadalmi kérdésekkel foglalkozó emberek olyan naivak, mint amilyen börtört naivságot árulnak el a fent idézett reformpontról. Mert hiszen ön is, meg-

mi valamennyien tisztában vagyunk azzal, hogy a házasság mai formájában nem egy nap alatt, nem az emberek egyöntetű megállapodása alapján jött létre, hanem lassanként alakult az ki a közönséges állati szeretkezésből együttélésé, majd etikai, szociális, de főképpen gazdasági okok miatt a mai törvényesen védett intézménnyé. Eppen olyan bizonyos az is, hogy egy na palatt meg sem változtatható az. Még akkor sem ha valamennyien, nemre és vállalásra való tekintet nélkül belépünk a Házasság Reformegyesületbe, a megfelelő tagsági díj lefizetésével. Még akkor sem, ha a világ minden teremtett asszonya és férfija megszavazná a házasság reformját. Mert ez a kérdés egyike azoknak, amelyek nem dönthetők el szavazattöbbséggel. És teljesen nyugodt lehet a tisztelt reformpárt, hogy ha ma valamennyien szaktanárnak ennek az intézménynek mostani formájával, holnapután valamennyien visszatérnénk hozzá. Visszakényszerítenének etikai, szociális és főképpen gazdasági okok. És itt is beigazolódnék annak a primitív oláh közmondásnak az igazsága, hogy rossz a rosszal, de rosszabb a rossz nélkül.

Névjegyek

1 óra alatt készülnek Horovitz Zsigmond nyomdájában Darabos-utca 7.

A farsang ez idén rövid, jókor kell készülnünk. Már azelőtt is utaltunk arra, hogy az Odol-hirdetési anyagból egyéni jelmezeket lehet összeállítani. Ez az anyag: a bájos kis címkek, pecsételyettesítő levél- és csomagzárók, palaczkocskák éppen úgy mint a nagyobb plakátok szívféle módot adnak eredeti jelmezek tervezésére és az egyéni izlés kifejtésére. Legékebben bizonyítják ezt a K. A. Linger-féle hodenbachi Odol szájvizgyár birtokában levő fényképek. Ez a gyár mindenkinek, aki ezíránt hozzáfér, díjtalanul küld egész sorozat jelmez-mintaképet és egy jelmez elkészítésére való anyagot annak a kis papírszállócskának (utasítás az Odolos üveg kinyitásához) ellenében, amely minden Odol-üveg zárókészülékére van erősítve.

Pixavon
Hajápolás
tudományos alapon

a leghelyesebb
mód a fejbőr ápolására
és a haj erősítésére.

Ára üvegenként: 2.50 K.
Hónapokig elegendő.

CSARNOK

A nevelő.

Regény.

(21.)

Könnyedén intve fejével, eiboc-átá a doktort; azután lehajolt, leszakított egy fűszálat, melyet gondolatokba merülve szaggatott apró darabokra.

Berthold csak uem volt képes megsza- badulni a szerencsétlen, ügyetlen zongorata- uítónó képtől, kit elszörnyűködve dobnak ki, ha tanítványának fiatalos érzégsége miatt ke- nyelmetlenné vált; mindig előtte lebegett a kép és egyre dühösebbé tette.

Eleinte azt hitte, könnyen végezhet ér- zelmével. Azt természetesnek találta, hogy a leány neki tetszik, — de aztán a mellett ma- radjon is a dolog. Az embernek nem szabad magál az első benyomás által letepertetnie, ez a fődolog; ha erőssen megál az első támadás tüzeben, a többitől már nem kell tartania.

Később remélhető, hogy a mindennapi közlekedésben a benyomás veszt majd élébből és a megszokás csilapítani fogja az izgatást.

Elméletileg Berthold mindent a legjobban és legszebben rendezett el, a valóság azonban sehoggy sem akart sok elmésséggel összeál- litott programjához alkalmazkodni. A dolog egyre rosszabbodott, a helyett, hogy javult volna és ez mérgecsitette. Minő joggal nyul ez a fiatal teremtés az ő legbensőbb érzelmvilá- gába, hogy neki gyógyulást, enyhülést nem ismerő szvedvést okozzon?

De hōtha mégis van? igenis van enyh- ülés: a leány bírása. Hiszen elvégre nem hogy nem hogy nem lehetetlen, hanem még csak nem is boszorkányság egy tizenhocz- éves leánykanak a fejét eibolondítani Csak- hogy milyen izetlen dolog ez még akkor is, ha sikerül! A hosszuhaju zongoratanító egy- szertien kiadabbittatik.

Nem, ez nem fog megtörténni; majd csak tisztába jön magával valahogy! Ez erős elhatározása volt.

Csakhogy rosszul van e világon beren- dezve, hogy gyakran a legjobb ezándék sem vihető ki olyan egyszerűen. Berthold nem tudta érzelmeit elfojtani, mind mélyebben merült bele és végül olyan mogorva hangulat- ban járt a házban fel s alá, hogy még titlia kisasszony is teljesen megnyugodott és letett aggodalmairól. Már most teljesen korrekt tanítónak tartá a doktort,

Berthold azonban dūhe daczára sem akadályozhatta meg, hogy néha fölőtte boldog- nak érezze magát. Hisz eppen az a legkülö- nösebb a szerelamben, hogy azt, a kit bilin- cseiben tart, nem igen kérdezi, hogyan és miként szeretné a dolgot magának berendezni. Korlátlan hatalommal rendelkezik az ember felett és tetszére szerint boldoggá vagy boldog- talanná teszi, ha ugyan nincs eppen kedvében egyidejűleg tenni boldoggá és boldogtalanná. Bármint boszankodott is Berthold kényelmetlen érzégsén, melynek akarat nélküli játéksere lőn, csendes órákban mindig ujra meg ujra boldogító álmodozáson kapta magát.

Mariska nem bölcselkedett annyit, mint Berthold — a mi azonban semmit sem változ- tatott a dolog mentén. A tárgyilagos tényállás nála is ugyanaz volt, és csak szubjektive érezte magát jobban, mint a doktor. A gyermek gon- dolatlanul szedi a virágot az örvény szelén, míg a botantkus, ki ugyane virágra vágy, tudja, mily veszély fenyegeti.

Folytatjuk.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Az Uj Debreczen szerkesz- tősege Darabos-u. 7.

Telefon -412.

UJ DEBRECZEN

Január 15-én

uj előfizetési időszak nyilik. Felkérjük haza- fias olvasóközönségünket, hogy ez alkalomból terjesz- szék ismerőseik körében az „Uj Debreczen“-t. Szerezzenek minél több uj előfizetőt, hogy an- nál szélesebb körben terjeszthes- sük a nemzeti és demokratikus esz- méket. Aki az „Uj Debreczen“-re tiz előfizetőt gyűjt egész évre, annak állandóan ingyen küldjük lapunkat.

25000 óra

1 drb kor. 2-50.

Legujabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 2-50, 2 óra kor. 4-80, 5 óra kor. 11-30. Egy legujabb fazonu párizsi aranyozott láncz 50 fillér, — láncz kor. 1-25.

Koczkázat kizárva. Nem teiszóért a pénz vissza.

Utánvét mellett szállit az óra áruhá:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ansztria) Dietelsgasse 782.5-8

Hajbetegségek

gyakran ugy kelet- keznek, hogy elmu- lasztják a hajnak s a fejbőrnek oly szük- séges gondozását. Miben van az a mű- vészet, hogy a haját szépnék, tömötnek, egészségesnek meg- tartassuk?

Csakis abban, hogy a fejbőrt tisztán tartják.

Csakis abban, hogy a haj gondozá- sára kellő gondot fordítanak.

Csakis abban, hogy hetenkit néhány órát a racionális hajápolásra szánnak.

Mit kell tehát tenni?

Az enyhe, hajápolásra legalkalmasabb

fekete fej jegyű

sampun

nevű elsőrangú készítménnyel meg kell tisztítani a fejbőrt s a haját, de megjegyezzük, hogy vásárlásnál ügyelni kell, hogy eredeti csomagot adjanak az itt látható védőjeggyel 30 fillérért.

A forgalomba hozott sokféle utánzat és hamisítvány olyan kezes természetű, hogy óvakodnia kell tőlük annak, a ki haját meg akarja tartani.

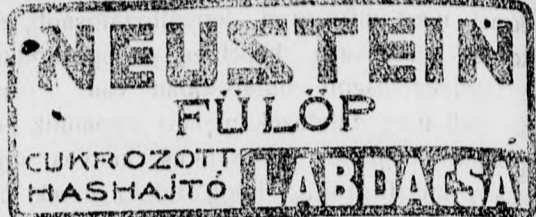
Sampun a fekete fejjel eredeti oso- magoskákban 30 fillérért kapható minden gyógyszerárban, drogériában, illa tser- és szappanüzletben és fodrászoknál is. A hol nincs meg az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a főraktárhoz:

Faisztl Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12

a honnan közölni fogják a legközelebbi elárúsító címét vagy 240 K előzetes beküldése ellenében bérmentesen küldenek 8 csomagoskát. Után- vétellel való küldésnél 35 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

Legolcsozabb és legjobb hatású Hashajtó

(Neustein Erzsébet-píulái)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítménye- ket. Fenti szer mentes minden káros alkatrész től, a legjobb sikerrel használják a altesti bántalmainál, könnyű székletet szerezni egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyözésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cuk- rozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 píula tartalommal 30 fillér. egy tekercs 8 dobozzal tehát 120 píulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás!

Utánzattól óvakodjunk „Neustein Fülöp hashajtó píulái“ tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szeut Lipót védjegy a Fihilip Neustein gyógyszerész aláír- sal fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomag- jaikon cégünknek rajta kel lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerártára,

Sz.- Lipóthoz Wier, Plankengasse 6.

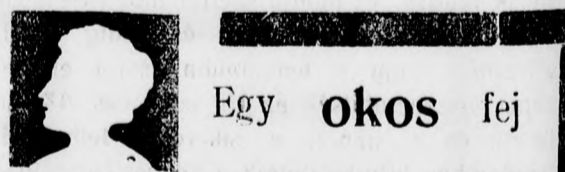
Kapható Debreczenben Kubek Sándor Miha- lovits J., Muraközy László, Aranyi J. gyógy- szerészeknél.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar igrál- mas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfűtő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapporogtatások, uszo- dák, kő- és márványfürdők; hőleg- szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő ered- ményre haszná atnak főleg csuszabántalmak- nál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légző- szervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelé- sntányos árak. — Gyógy- és zenedii nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Egy okos fej

elsajátítja azon vivmanyokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt meg ajándékozta.

Dr. Oetker sütopora a 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, vala- mint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé ds könnyebben emész- hetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnöttek- nek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyut.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csoko- ládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csönek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmi- szer üzletben, valamint drogériában. Vanyek ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája

Darabos-utca 7. szám.

Levélpapírok, falragaszok,
számlák, meghívók, név-
jegyek és minden egyéb
nyomdai munkák a leg-
pontosabban készítettnek.
Szedőgép.   Telefon 412.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad felvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

Házasság.

Én 34 éves izr. vallású nőlen kereskedő vagyok, ez uton keresek magamnak olyan fiatal nőt élettársnak, k nek tehermentes, jömeneteli fűsz. rúzele van, helyben vagy vidéken, elvált, esetleg özv. s gyermek nem határoz. Ajánlatokat „hü életárs“ jelige alatt a lap kiadóhivatala továbbit Ajánlattovábbításhoz bélyeg csatolandó

Levelezés.

Házvezetőnőt keres független uri ember; jó megjelenésű, kitűnően főző, 20—40 év között levő ajánlkozók levélüket „Urnőhelytes“ címmel küldjék a kiadóhivatba és ezt a lapban jelezzék.

Intelligens fiatal ember kedves hölgy ösmeretségére vágyik, akivel sok boldog órát tölthetne. Leveleket „Hosszu boldogság“ jeligére az Új Debreczen kiadóhivatala továbbit.

Havi 100 koronával segélyezném azon csinos hölgyet, aki hü barátom lenne. „Nem bánja meg“ jeligére kérek levelet a kiadóhivatalba.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Egy tisztességes szorgalmas magányos nő felvétetik tanyára baromfi tenyésztésre. Cim a kiadóban

Czimbalom Sunda-féle pedálos eladó. Cim a kiadóban.

Czimbalomtanító olcsón tanít czimbalmozni. Erdélyi hirneves iskolája szerint. Cim a kiadóban

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhív, rögzött SZÉKREKEDES, májbántalom, VÉRTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FELE SÓSBORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen „mint a fájdalomcsillapító bedörzsölészet“ köszvény, csusz és a megfűlés egyéb következményeinél legismertebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásáért és ápolásáért úgy gyermeknek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépítőszere a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hirneves vegyészek állítása szerint ez a **legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító.** A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban **meglepő, gyors és biztos.** A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, báronsimsa s rózsásfehér lesz. **Rár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindennemű kiütések.** A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvjá az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! **Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f.** Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Murakózy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H.-Böszörményben Ercsey Gábor gyógytárakban.

„Huzott drótszállal,

kb. 75% áram megtakarítás

Törhetetlen!

Magyar

Siemens - Schuckert - Művek

Budapest, VI. Teréz-körút 36

Kapható:

Molnár Testvérek-nél.

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

MAGYAR-HORVAT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zadar, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapestről érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, Ugyiszenten Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi menetjegyi iroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1)** és annak összes magyarországi fiókirodái

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, aki asztma, tüdő- és egező tuberkulózis, tüdőcsueshurut, tüdővész, makulaköhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk **teljesen ingyen** egy könyvet képekkel Guttman dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teákból. Ezek magasztalják, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot **tüdőbaj** és a melyeket császari rendeletre szabadforgalomba bocsátottak. Ara olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden beteg **minden rizikó nélkül** alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit felvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával **teljesen ingyen** és bérmentesen. Tessék levelet lapot írni Puhlmann & Co címre Berlin 901. Müggelstrasse 25.

Nyomatott Horovitz Zsmond könyvnyomdájában, Debreczen, Darabos-utca 7. sz. Typographedőgepen szedve.